

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 42.

Brasovu 16|4 Iuniu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.
Transilvania.

Telegramu

alu „GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Alba Iulia 13 Iuniu 8 ora 40 min., sositu 9 ora 45 min. dim.

„Astazi tienenduse sinodu eparchialu din preuti si mireni s'a decisu unanim neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, representatiune la ordinariatulu metropolitanu pentru catu mai ingraiba convocare a sinodului diocesanu.

Abrudu 8 Iuniu 1869. Nicola.“

Brasovu 15 Iuniu. Scen'a din siedint'a din 8 Iuniu a camerei deputatiloru Ungariei, ce o citim mai la vale, ne a intristatu forte! Parlamentulu Ungariei pentru ca se numai remana nemicu, nici o radia, nici o umbra de sperantia, ca celu pucinu in dieta seu parlamentu se poate apara adeverulu si combate batujocur'a, se poate afla o sperantia, ca in ultim'a analisi libertatea, adeverulu si dreptatea isgonite si prigonite prin actiunile coruptiuniloru in afara voru afla refugiu, cum afla in tota lumea in parlamente, ne a desecatu si acesta sperantia. — Nu, in Ungaria pentru alte nationalitati nici acesta schintea de sperantia nu ne remane, ea se stinse, candu vediuramu, cum se luau cuventulu dela deputatulu romanu Dr. Iosifu Hodosiu si inca tocma atunci, candu ei esira din gura cuvintele: „Nu voiti a asculta adeverulu, cera votisare.“ Si parlamentulu spre indignarea si intristarea tuturoru cetitoriloru de pe aici si credu, ca de pretutindenea, ieau luat cuventulu inca cu votisare nominala, chiaru in caus'a alegerei deputatului dela Naseudu, care sub doue nume capatase doue voturi si totusi i se primi alegerea de buna, pentrucă se se poate dice, ca districtulu Naseudului e representatu in dieta si inca cu doue voturi dela doi alegatori maghiaroni. — Asta tractare cu nationalitatile, pe langa totala ignorare in actele diezali ca cum n'ar ave dreptu a-si arata in actulu publicu de adresa la cuventulu de tronu, catre rege, expriunea dorintieloru, a multiumirei seu nemultumirei loru, a infiptu o vulnere nevindecabile in toti, cei ce cetira despre scenele aceste, care asta din urma dela 1861 incóce nu -si afla parechi'a! — Dar' se treceu dela acestu obiectu demnu de tanguire, pentrucă se damu locu altui obiectu nu mai pucinu insuflatoriu de ingrigire in caus'a autonomiei besericesci, unde avemu la mana totu manunchiulu de dreptu de a fi nedependenti de orice influentia maghiarona si in care vrea romanulu se amble pe pitiole sale. —

Representatiunea

sinoduului tractului protopopescu gr. c. alu Clusiu lui catre Exc. Sa Dr. IOANE VANCEA metropolitulu Albei Iuliei in obiectulu alegiloru la congresulu romano-catoliciloru convocatu la Bud'a-Pest'a pe 20 Iuniu 1869.

Excelent'a Ta Preluminate si Présantite Domne Nôue pré bunu parinte!

Tractulu protopopescu gr. cat. alu Clusiu lui adunatu in sinodu mixtu, inandu astazi la desba-

tere seriosa circulariulu Excelentiei Tale dto. 17 Maiu 1869 Nr. 705, prin carele suntemu provocati de a alege representanti la congregatiunea conchiamata prin archiepiscopii si episcopii catolici pre 20 Iuniu 1869 la Bud'a-Pest'a, a aflatu cu cale a nu participa la acelu congresu, prin urmare de a se si abstiené dela alegerea de ablegati pentru acelasi.

Motivele acestei abstineri suntu urmatorele: 1. Beseric'a romana de confesiunea gr. cat. este beseric'a de sene statatoria si forméza in imperiulu austro-maghiaru o provincia beseric'esca independenta, autonoma, cu organismu administrativu si capu propriu.

Independint'a acesta si organismulu propriu, precum nu concedu nici unu amestecu strainu in afacerile besericiei nostre, astfelui nu concedu, ca beseric'a nostra se iè parte constituanta in afacerile besericiei rom. catolice, cu atata mai pucinu unu amestecu, prin carele ar' recunoscere beseric'a nostra, cumca dens'a este o parte intregitoria a altei beseric'e, ma chiaru prin carele ar' arata in fapta, cumca dens'a se considera pre sene numai de o parte intregitoria, ori de o beseric'a afiliata a provinciei besericiei catolice de ritulu latinu cu capulu seu in Strigoniu, in persón'a primatului Ungariei.

Cu atata mai prejudicioasa ar' fi participarea nostra la congresulu cat. din Bud'a-Pest'a, fiinduca si circulariulu episcopiloru latini considera episcopiile nostre numai ca nesce diecese sufragane si supuse primatului Ungariei, pre candu noi recunoscemu de capu alu provinciei besericesci gr. cat. romane din Austro-Ungaria numai pre metropolitulu de Alb'a Iulia, si pre nimene altulu.

Beseric'a nostra -si derege trebile sale in sinodele proprie, dens'a este constitutionale si tocma pentru acesta nu sufere dispusetiuni straine, cari ar' poté sei vateme constitutionalismulu ei.

O atare dispusetiune vedem noi in circulariulu episcopiloru catolici, de aici apoi se nu prindia pre nimenea mirarea, ca invitarea santiiloru sale fia catu de onorifica nu o putem primi.

2. Nici pentru aceea, ca noi nu cunoscemu cause comune de atare natura, cari nu s'ar poté intre noi si catolici desfasiurá si pre alta cale, de catu cea noua propusa.

Comisiunea intre noi si beseric'a cat. de ritulu latinu consta deocamdata numai in cele patru puncte dogmatice, ce suntu acceptate prin uniunea nostra cu beseric'a Romei. In cestiuni dogmatice, ar' poté ocurge casulu de consfatuiri conferintiale, dura si atunci ar' trebui se concurgemu la acestea, ca beseric'a de sene statatoria cu o alta beseric'a independenta, inse atatu causele scolari, catu si fundatiunile nu aflanu se aiba nimicu comunu, de atata insemnatacatu ar' fi de lipsa ca statulu organicu se ne fia unulu cu alu besericiei catolice de ritulu latinu, ba scólele nostre confesionale au unu caracteru exterioru tocma divergentu de alu rom. catoliciloru (ad. romane).

Pre candu descoperimus Excelentiei Vostre acestea pareri ale sinodului nostru, trebuie se recunoscemu si noi adeverulu acel'a, „cumca si pentru beseric'a nostra a intrevenit necesitatea de a se ingrigi, ca trebile sale, despre cari se ingrigiea mai nainte statulu, se si le provéda prin alte organe, cari ar' sustiené tipulu si caracterulu relegiunei ei, si cari s'ar si interesá de causele densei.“

Tocma pentru acesta, ve rogamu prea umilitii pre Excelent'i'a Vôstra, ca catu de ingraiba se faceti dispusetiunile necesarie; ca beseric'a nostra, ca beseric'a de sene statatoria si independenta se respundia acestei necesitati in sinulu seu propriu — ca beseric'a nostra se-si compuna insasi „statutul“ seu intr'unu congresu besericescu alu tuturoru dieceselor romane gr. cat.

Acesta a nostra rogamente este cu atata mai rectificata, ca-ci si sinodulu intregului cleru din Ardeiu, tienutu in 11 Augustu 1868 si-a sprimat dorint'a sa, totu in acestu intielesu in conclusele sale, — in acestu intielesu ne-amu adresatu si noi catra ven. consistoriu metrop. in adres'a sinodului tienutu in 17 Dec. 1868 in Clusiu, — acesta este — potem dice — dorint'a intregului cleru si poporu.

In urma, ascuranduve pre Excelent'i'a Vôstra despre neclatit'a nostra credintia si supunere fiésca suntemu.

Pré plecati fii

Sinodulu tractului protopopescu gr. cat. alu Clusiu lui in siedint'a sa din 7 Iuniu 1869.

Ioane Pamfiliu m/p., presedinte.

Iosifu Popu m/p., notariu.

In caus'a autonomiei besericesci.

E cunoscutu publicului cetitoriu statutulu pentru congresulu preparativu alu romano-catoliciloru conchiamatu pre 20 Iuniu a. c. la Bud'a-Pest'a. Se scie, ca intre diecesele romano-catolice venu numerate si diecesele greco-catolice, defigunduse pentru fiacare numerulu membriloru, ce ar' ave se transmita. Inse ce se vedi? Primatele Strigoniului comunica acelu statutu nu cu metropolitulu romaniloru greco-catolici, ci cu fiacare episcopu directe, ca cum ar' fi sufraganii lui. Si consistoriu nostru nu se cugeta multu, nu cautà, ca prin aceea se vatama autonomia besericiei nostre, ci grabi, ca se nu lu intréca cumva altii si prin circulariulu din 22 Maiu 1869 Nr. 1287/721 ce se alatura aici*) numai decatu ordina alegerea la numitulu congresu romano-catolicu.

Ce impresiune a facutu acesta ordinare in altii nu sciu, atat'a sciu, ca in greco-catolici din districtulu Naseudului a facutu o impresiune duresa. De aceea si provocara pre reverendisimulu domnu vicariu, ca inainte de ce ar' esf afara in vicariatu la implinirea actului de alegere, dupa cum i se impune de vener. consistoriu gr. catolicu din Gherla prin circulariulu susu memoratu, se convóce o conferintia, in care se se desbata pucintelu despre participarea ori neparticiparea la congresulu romano-catoliciloru, despre urmarile participarei ori neparticiparei, ca-ci pre langa tota cele insirate in fruntea circulariului desu numitul, totusi nu ne a-flanu indemnati a ne dà convoarea la unu pasiu ce poate ne taja singur'a créngă de sub pitioare, ce o mai avemu.

Conchiamarea se facu. Se provocara se participe la confer. toti preutii, toti intelligentii si comunele prin representanti alesi. Conferint'a se intinu eri, in 7 Iuniu a. c. Desbaterea fu seriosa, dupa importanta obiectului. Conferint'a a decisu, ca nu poate descinde la nici o alegere, pana ce nu se va conchiamá congresulu ori sinodulu provinciale, unde se se cérna acestu obiectu din tota punctele de vedere, care apoi, déca va afla de bine, ca atare, va participa, ori nu, dupa cum va afla cu cale. Totu odata conferint'a si-a exprimat nemultiamirea

*) Se va publica in Nr. viitoru. -- R.

cu procedur'a venerabilelui consistoriu gr. cat. din Gherl'a, care primí si execută unu ordinu venit dela archiepiscopulu din Strigoniu directe, si nu prin organulu competente, care e archiepiscopulu si metropolitulu nostru. Motivele, ce ne condusera la acesti pasi si dorintiele nóstre suntu depuse in o representatiune, care se va tramite atatu venerabilului consistoriu din Gherl'a, catu si Excellentiei Sale metropolitului. Protocolulu si representatiunea se voru tramite catu de curundu spre publicare. Salutare fratilor Lugosieni. —

Naseudu in 8 Iuniu 1869.

x.

Bul'a pontificala, prin care se restaura scaunu metrop. de Alb'a Iulia din 6 cal. Dec. (26 Nov.) 1853 cuprinde intre altele, cunca si Maiestatea Sa imperatulu nostru Franciscu Iosifu inca a indemnata voint'a pontificelui, că se redice pentru romanii gr. cat. din Transilvani'a una provincia de sene, subtragundu-o cu totulu dela jurisdicțiunea si supunerea archiepiscopatului din Strigoniu. Cu-vintele:

"Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae Religionis Incrementum nec non spiritualem Romanorum Consolationem et commodum motu proprio, certa scientia, et matura deliberatione Nostra, deque Apostolicae potestatis plenitudine Diocesim Fogarasiensem in Transylvania, quae iam inde a sua institutione Metropolitico juri Archiepiscopi Strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fait, ab eodem jure et subjectione ejusdem Metropolitanani antistitis, accedente consensu praemisso, Auctoritate Apostolica ex immissus et dissolvi missus ita, ut etc. Antistes gr. cat. uniti, Ecclesiae, civitates, Pagi, Monasteria, instituta quaelibet tum ecclesiastica tum secularia quorumvis ordinum etc., omnes denique personae etc. a pristina, cui antea suberant, Mitropolitae Strigoniensis jurisdictione et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae." Adica se fia in eternu scóse si liberate de sub orce prerogativa a Strigoniului. —

Totu asemenea eximéza si diecesea Oradiei mari dela jurisdictionea Strigoniului, fosta supusa pentru fundatiune si inca prin cointiegerea libera a Strigoniului, supuindu la nou'a provincia romana metropolitana de sene statatória atatu episcopatulu din Oradea mare in Ungari'a, catu si alu Lugosiului si alu Gherleiasia, că supuinduse episcopii se fia subordinati metropoliei in legatur'a charitatei etc. La fiacare alu patrulea anu se faca archidiaconesc'a una relatiune deplina si absoluta despre starea acestei provincie deadreptulu la Rom'a la institutulu resp. cardinalitu de propaganda fide si „Siquis autem hoc attentare praesumserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum se noverit incursum."

Si apoi sufraganii se lucre la provocari ori pote impartasiri directe fara a-si considera obligatiunea catra provinci'a eximata, nu intielegemu! —

UNITATEA ROMANIEI

séu resolvirea cestiunei dunarene de unu Romanu", brosiur'a pomenita in numerulu trecutu esita in Parisu de curundu suptu titululu de susu, a facutu si face mare si feliurita impresiune atatu prin diurnalistica, catu si intre popórele respective.

Diplomatulu acelu p. dupa ce sustiene pe basea cartii rosie austro-unguresci, ca dela suirea pe tronulu Romaniei a principelui Carolu a adoptatu politic'a ruso-prusiana, dusmana Turciei si Austriei, combatenduse si influenti'a francesa si austriaca, cu tóte ca Romani'a pentru existinti'a sa politica de adi are se multiamésca numai Austriei — si Franciei si osteneleloru loru intrunite, tragundu si paralele intre portarea mai multoru poteri europene catra Romani'a, apoi d. „Rom." scrie acestea:

„Resbelulu din Crimea, care pe Franci'a a constat-o atatea sacrificia, aruncase prim'a pétra fundamentala pentru infiintarea nationalitatii romaneschi.

Ocuparea Principatelor prin trupele austriace pe acelle timpuri a pusu pe moldo-valachi in stare de a lucrá intru tóta libertatea pentru restaurarea unitatii loru, aparandu totuodata tiéra de ruin'a totala si de nenorocirile, pe care era se le aduca operatiunile puterilor beligerante. In acésta lupta ferbinte Moldov'a si Valachi'a, prin positiunea loru geografica, erau in pericolul de a fi ocupate, candu de un'a, candu de alt'a, dupa cum se intócea rót'a resbelului. Ele au scapatu de acésta prin occupatiunea austriaca."

In alte cinci paragrafe diplomatulu insira malele numeru de merite ale Austriei, facia cu Prin-

cipatele romanesci, precum si purtarea cea cu totulu umana a trupelor austriace de occupatiune, ér' alatura cu acestea numera blasphematiile cosacilor, barbar'i a cnutei, cele mai felurile jafuri ale muscaliloru, cum si recusitiunile loru, facute in tierile romanesci pana la sum'a de 50 milioane lei; trece apoi la meritele Franciei, castigate prin misiunea militaria, prin cea finantiala, prin ingineri; ér' candu ajunge la Prusi'a, se exprime precum urmeza:

„Din contra Prusi'a, atatu inainte catu si in decursulu resbelului din Crimea si dupa acel'a, privise cu nepasare restaurarea nationalitatii romanesci. Numai dupa ce unulu dintre supusii sei a-junse la Domnia in acele principate, incepù se i pese si Prusiei de ele, inse nici decum in folosulu loru, ci numai pentru că se aduca Austriei neplaceri. Prusi'a voiea se-si castige la Dunarea de diosu unu sprijinu, prin care in decursulu vreunui resbelu in Germani'a se aduca pe Austria in stritorare. Prusi'a vendu romaniloru tunuri si puse cu acu, pe cari ei trebuira se le platésca cu pretiuri intretele; Prusi'a vendu romaniloru uniforme vechi, aruncate de soldatii prusiani in camer'a cu vechituri, imbracate apoi de soldatii romanesci, pentruca in ele se faca o figura atatu de ridicula. Tóte armaturile netrebuintiose, cari se rugineau in arsenalele Prusiei, se vendura in Romani'a pe bani si asia se despoia tesauroiu romanescu. In fine tiéra romanescă fù daruita din partea Prusiei la o societate de cale ferata, compusa numai din trei individi, o simpla societate de amatori, care inse, cu ajutoriulu presiunei oficiale asupra camerelor, castigà concesiunea pentru retiea de cali ferate cu unu pretiu, care trecea cu 20 mii franci de chilometru mai susu, decatu alte oferte seriose, facute in acelasi timp. Acesti amatori voiau se-si vendia concesiunea loru in tóte piactele Europei si numai dupa ce facura fiasco se lasara de planulu loru, din cauza, ca aceloru ómeni le lipsiea chiaru si capitalulu necesariu pentru facerea studielor preluminari."

In paragrafulu urmatoriu p. diplomatu injura in modulu celu mai desfrenat partit'a liberale si guvernulu romanescu, care stetes pana in Novembre anulu trecutu.

De aici trece la Transilvani'a si la Banatu, pe unde, preamblanduse, viséza de cea mai infricosiata propaganda daco-romanista si anti-austriaca si apoi, rapitu de furia in contra desvoltarei limbei si a nationalitatii romanesci, are fruntea se sustinea in facia Europei, ca chiaru societatea academica, deschisa in anulu 1867 la Bucuresci, decretata inse multu mai inainte, ar' fi curat u numai o societate politica, era membrii ei atati aginti politici, alu caror scopu ar' fi „unirea cu Romani'a desbinarea de catra Austria". Pamfletistulu inse afila mangaiere in impregiurarea că romanii din Transilvani'a si Banatu au remasu pana acum surdi la propaganda din Bucuresci, preferindu a fi membrii unui statu mare si civilisatu, decatu a se incorpora la Romani'a, care de atati ani nu este altu-ceva decatu discordie, alu luptelor sterpe, alu vrajmasie de partite si alu rapacitati. Acésta, impregiurare inse nu impedece pe unii membri ai societati academice a face propaganda daco-romanista inca si dincolo de Dunare, pana in Macedoni'a, cu tóte ca pe acolo nu se afla alti romani, decatu numai desertori austriaci, cari, fugindu de arme, séu asiediatu in Bulgari'a si in Dobrogea. Tóte aceste incercari suntu conduse si incuragiate de guvernulu romanescu, ajutatu si pusu la cale de influinti'a rusescă si prusiana. Pacea Europei este in modulu acest'a amenintiata pe totu momentulu si comerciulu europenu sufere forte greu.

Cum se scape Europa de acésta grigia si calamitate infricosiata? dupa p. diplomatu Europa pote se scape in modulu urmatoriu:

„Partea cea mai mare a romaniloru, partea inteligente si toti cari -si iubescu patri'a loru, intru asemenea si comerciulu europenu, suntu de acordu ca ar' existe unu singuru midilocu naturale, radicale si tocmai pentru aceea asecuratoriu de resultatu, prin care s'ar pute inlaturá tóte aceste cause de neodihne, amenintatiore de pacea Europei, ér' acelu midilocu radicalu si securu este: „Incorporarea Moldovei si a Valachiei la monarchia austro-unguresca."

Mai urmeza siépte paragrafe, in cari autorulu se silesce a convinge pe tóta lumea, prin urmare si pe romani si pe turci, ca desfiintarea statului romanescu si incorporarea lui la monarchia austro-unguresca ar' ave resultatele cele mai fericite si fericitorie atatu pentru romani catu si pentru turci. In fine autorulu isi recapituleaza argumentele sale in urmatóriile siéste puncte.

„Incorporarea Romaniei cu monarchia austriaca,

dorita din sufletu de cea mai mare parte a romaniloru, ar' ave nemidilociu acete resultate:

1. Inflorirea Romaniei prin desvoltarea comerçului si-a a agriculturei sale, prin cladirea calilor ferate, a sioselelor etc.

2. Desvoltarea comerciului europenu prin restaurarea comunicatiunei intre resarit u apusu.

3. Redicarea valórei pamantului in Romani'a la pretiu indoit u intreit.

4. Stingerea focariului de agitatiune la Dunare.

5. Sfarimarea intrigilor straine.

6. Asecurarea Turciei din acésta parte si liberarea monarhiei austro-unguresci de unu vrajmasiu la Dunarea. „Unu vrajmasiu, care fù creatu numai pentru dens'a."

Vomu vedé ce si cum voru respunde respectivii, pe cari ei atinge mai aproape acésta cestiune, pentruca anexarile in timpulu de facia se recomanda din tóte partile, pentruca se se curme pe cale pacienta precari'a stare presenta a pacii inarmate, care indelungu nu mai pote dura. — Pisic'a cu clopotu, ma nici potcovita cu gaoci de nuci dulci nu poate prinde sioreci, dar' nici fara. —

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 4 Iuniu. (Urmare.)

Dr. Ios. Hodosiu. Onor. camera! Inainte de a vorbí la meritulu cestiunei de sub discusiune, vreu se tragu atentiu la dlui presiedinte la acésta. Emendamentulu care s'a pusu pre mésa si care e subscrisu si de mine nu vre modificarea alineatului 4, din adresa, ci acel'a e o alinea de sene statatória; asia dar' dlui Ferdinand Zichy, care vorbí inaintea mea, n'avea se dica, ca partenesce alineatulu 4 din adresa, pentru ca acest'a nime nu l'a atacatu. Era ce se tiene de aceea a-sertiune a dlui Deák ca, fiacare deputatu are dreptulu de a face si a propune camerei proiecte de legi: acésta n'avea la ce ni o spune, pentru ca o scieam cu totii; dar' dumnilui mai dice, ca n'ar fi trebuitu se se faca emendamentulu aici, nu ne spune inse motivele, ca pentru ce n'a trebuitu se se faca chiaru aici; asia m'a dispensatu si pre mine de a spune argumentele, ca pentru ce e chiaru aici locul emendamentului, observu numai ca noi chiaru in adresa, cu care vorbim catra monarchulu, trebuie se spunem care legi le afiam defectuose, si ca ne simtimu aplecati a le indreptá.

Dloru, eu la emendamentulu, care s'a propusu in caus'a nationale nu vorbescu din pruritul de nationalismu, eu vorbescu din acea convictiune, ca intrebarea nationale inca nu e definitivu deslegata.

Insa si legea asia numita despre egalitatea nationale, art. 44 dela an. 1868 adusa in diet'a trecuta, nu tractéza despre egalitatea nationale, ci ea reguléza numai usulu diferitelor limbe in vieti'a publica. Si cum lu reguléza? Asia ca limb'a natiunei maghiare domnesce pretutindene, era limb'a celorulalte natiuni din tiéra mai — séu chiaru nicairi, nici macaru acolo unde aceste suntu pure si compacte séu celu pucinu in majoritate precum penitória.

Apoi singuru acea dispusetiune a legei pentru nationalitate, unde se dice, ca toti locuitorii séu tóte natiunile locuitórie in tiéra constituiesc natiunea maghiara un'a si nedespartita — singuru acésta dispusetiune dicu, atatu este de revoltante si ne-drépta, incatu ori ce omu rationabilu si de bunu simtiu numai cu anima intristata si cu minte dure-roasa trebuie se se intóra de catra acea lege. Asia e domniloru, acesta lege este acelu focu si acelu feru, despre care a disu marele dvóstre Széchenyi, ca siliti pre celealte natiuni a se desnationalisá. Si chiaru pentru aceea dloru, bine va fi a stinge acestu focu si a rumpe acestu feru (imprezisune). Si legislatiunea o pote face acésta.

Dloru ce ati dice dvóstra, ce ar' dice Europa si tóta lumea civilisata, déca parlamentului francesu intr'o buna deminétia i ar' veni voi'a a face o lega prin care se dica: dupa ce in Europa tóta, in tóta lumea civilisata se vorbesce limb'a francesa, asia tóte natiunile Europei, tóte natiunile lumei civilitate constituiesc natiunea francesa un'a si nedespartita? Asia dar' ca ati ride, ca tóta lumea ar' ride. Dar' nu dloru, tóta Europa, tóta lumea s'ar revoltá in contra francesilor.

Noi inse, cestelalte natiuni din acésta tiéra, noi cari nu ne tienemu de natiunea maghiara, nu ne revoltam in contra maghiariloru, cari au adus a cea lege in favórea loru si in detrimentulu nostru; noi vomu suferí, pentru ca scimu inca a suferi; acésta purtare a nóstra, vedeti, este multiamerită; insu-si dlui bar. Eötvös, ministrul de culte si instructiune publica asta multiamire in purtarea

de pana acum a nationalitatilor; dar' pentru aceea dloru, noi nu vomu incetá nici odata de a ne pretninde drepturile nóstre, acele drepturi cari ne asecuréza existenti'a nóstra nationale. Si cumca aceste drepturi nu ne suntu recunoscute si nu ne suntu asecure se vede si din cuvintele lui br. Eötvös, care in cuventarea sa dela 26 Maiu a. c. a disu: „simtiesc in mine si suntu convinsu despre or-care deputatu din acésta camera, ca este determinat a da (va se dica inca nu e data) fiacarui cetatianu locuitoriu in acesta patria tóte acele libertati, cari suntu de lipsa pentru că se se simtia tare legatu de patria.“

Si cari suntu, séu care este acésta libertate? Cu buna séma nu aceea care o dà legea pentru nationalitati votata in sesiunea trecuta; cu buna séma nu aceea, că in patria numai o natiune se aiba tóte drepturile, éra celealte se nu posieda alta, decatua aceea ce le dà acea natiune din gratia. Libertatea domnilor, numai acolo cunoscse margini, unde unu individu séu o natiune taia in drepturile celui alaltu individu séu celeilalte natiuni. Libertatea dar', care léga tare pe o natiune de patri'a sa, este libertatea nationale, si acésta pentru noi inca nu e recunoscuta cu atatu mai pucinu asecurata. Eu nu intielegu aici dloru, acea libertate internationale, care este séu trebuie se fia intre unu statu si altu statu; eu intielegu acea libertate nationale, care in tre marginile integratii teritoriali si unitatii politice a tierei, compete fiacarei natiuni deopotrivă.

Dloru, insu-si dlu deputatu Irányi, in mai multi articli diurnalistic ai sei, a recunoscute, ca nu e periclitata si nu sufere unitatea tierei nimica prin acea, déca in parlamentu s'ar vorbi in mai multe limbe, si ne-a avisatu la fericit' Elvetia; ba n'ar suferi nici atunci déca la guvernulu tierei s'ar serie in mai multe limbe. — Si eu asia dicu. Si natiunile tierei chiaru si in acésta ar' afla o garantia a existentiei loru nationali; asemene, déca la numirea in oficiele publice s'ar luá in considerare tóte natiunile locuitórie in tiéra — dar' nu asia precum s'a facutu acésta cu numirile mai decurendu la curtea suprema si de casatiune, la tabl'a regésca si la alte tribunale.

De altminter, si acésta o dicu numai că in tre parantesu, guvernulu asia se vede, ca la numiri in oficiele publice nu cauta multumirea diferitelor natiuni, ci, permiteti-mi se v'o spunu, urmează politic'a isbandei. . . .

Dloru, nu voiescu a ve demonstra, ca in acésta patria suntu si de jure si in fapta mai multe natiuni, numai atata vreau se ve dicu, ca diet'a din di in di face mai pucinu pentru asecurarea existintei si drepturilor acestor'a; incependum dela 1848 1861 si pana in diu'a de astazi diet'a in acésta cestiune merge totu inderetu si nici decum inainte, eu asiu dorí, că pentru pacea intre noi si pentru conservarea patriei chiaru, diet'a in cestiunea nationale se nu mérga mai multu inderetu, ci inainte — si tóte inainte.

O oserbare dlu deputatu Smeskal si incheiu. Domnialui a disu, ca nu pote partiní emendamentulu, pentru nu pote voi ceva ce pericoléza integritatea tierei. — Dar' cine o voiesce acésta? domnialui déca asultá cu atentiu cetirea emendamentului, potea vedé ca chiaru in acelui emendament se accentuéza cu deosebire intregitatea si unitatea politica a tierei.

Recomendu primirea emendamentului.

Lazaru Ionescu. On. camera! In urmarea detorintiei mele că deputatu Iuandu-mi libertatea de a cere pre scurtu timpu atentiu on. camere, spre a poté insirá motivele mele pentru sprijinirea emendamentului, la adresa, facutu de condeputatulu meu si amicu de principie Vasilie Buteanu, ma nainte de tóte nu potu trece cu vederea a dechiará, ca prin modest'a mea cuvantare ce o facu din detorintia nici decatu n'amur de cugetu a me apucá de analisea séu desbaterea teoretica a cestiunei de nationalitate atinsa in emendamentulu propusu, ca-ce, — lasandu de o parte cumca cu ocasiunea desbatelor speciale asupra adresei, una asemene discusiune si desvoltare a cestiunei, dupa a mea parere, nu ar' fi cu cale, si trecundu cu vederea, ca de si suntu voluminóse operatele si disertatiunile teoretice asupra acestei cestiuni, dupa parerea mea de mare insemnetate, totusi atunci, candu acesta cestiune se ivesce inaintea corpului legiuitoru, are se fia deslegata că tóte alte cestiuni prin acurat'a aplecare la viéti'a practica, din alte relatiuni nenumerante si anume din strins'a combinare a tuturor institutiunilor statului, — lasandu de o parte, dicu tóte consideratiunile aceste, eu, inca si dupa convingerea mea politica, numai acea deslegare a cestiunei de nationalitate o potu considera de salutare si multumitora,

carea nu este urmarea si resultatulu numai a unei idei purcese din o teoria abstracta, ci a libertatii civile, carea este condițiunea principală si temeliu fiacarui statu constitutionalu bine organisat, pentru ca dupa opiniunea mea, numai legile si institutiunile basate pre adeverat'a libertate civila potu fi durabile si prin urmare secure, orice alta despusestiune pote fi midilociu pentru cutare scopu secundariu, inse prin aceea deveratulu scopu nu se va ajunge nici odata.

Petrunsu si condusu de acesta convictiune, e lucru firescu, ca observarile si dechiaratiunile directe si indirekte a mai multoru oratori din drépt'a camerei, că totu atate alusiuni relative la natiunile nemaghiare pronunciate cu ocasiunea desbatelor generale asupra adresei, au trebuitu se destepte in mine seriósa si demna ingrigire, ca-ce pre candu una parte a celor oratori au credut, ca cestiunea nationalitatilor acum si recunoscute prin lege o pote intrebuinta de argumentu ponderosu in contra opusetiunei afirmandu, ca pactulu de statu cuprinsu in art. de lege XII din an. 1867, este salutaru pentru interesele specific maghiare totu atunci cealalta parte crede, ca prin legea creata in diet'a trecuta cestiunea de nationalitate ar' fi pre deplinu si definitiv deslegata — ma d. dep. Béla Perczel mai adause, ca de cumva diet'a ar' merge in asta privinta si mai departe ar' insemná abdicatiune din partea natiunei maghiare.

Se pote, on. camera, ca eu, in urmarea acelei predilectiuni firesci purcese din fragilitatea ómenescă, carea o nutrescu pentru natiunea mea, me aflu dora in ratecire in ceea ce privesce modalitatea de a se deslegá, dupa mine, cestiunea de nationalitate, dar' potu afirma cu securitate, ca intru unu punctu nu ratecescu, si acésta e, ca natiunea romana, că atare nici odata nu pote impedecá eluptarea autonomiei si independintiei statului ungurescu, pentru ca acésta nu pretindu nici chiaru interesele sale bine intieles; — mai departe amu firm'a convictiune, ca on. oratori din drépt'a, cari credu, ca natiunea maghiara prin pactulu din 1867 ar' fi desdaunata de tóte pagubele si scaderile, cari le-au suferit uintru asecurarea poterei sale esterne si de statu numai pentru parutulu lustru din laintru aceia forte se insiela in calcululu loru, — ca ce una natiune, — numésca se aceea de una miile de ori „natiune politica“ — carea nu se pote radiemá cu tota securitatea pre propri'a sa potere si carea libertatea sa de actiune au legatu-o de anumite conditiuni, aceea se pote bucurá de suprematia ce i au daruitu pactulu séu sórtea, inse numai pana atunci, pana candu va implini acele conditiuni, séu de potu se me exprimu si astfeliu, pana candu poterea care i au pusu conditiune nu va despuie altminterle.

In numerulu acestoru reu calculatori instru eu si pre d. dep. Eduardu Z sedéni (Pfannschmid) pre carele de altmintera eu multu lu stimezu pentru adenc'a sa sciintia si cultura, — de cumva dsa prin alusiunea, dupa mine imparlamentare, relativ la aggregatiunea (inmultirea chemica opusetiunei), ar' fi intielesu pre deputatii nationali (nemaghiari), cari se tienu de opusetiune. Acesta alusiune a dlu Zsedéni, dupa ce consciintia de patriotu si demnitatea de deputatu nu me érta a presupune, ca aceea ar' gasí resunetu in camera, si dupa ce la aceea respunse la loculu seu d. dep. Em. Ivánka, nu o tienu demna de respingere, ci on. d. deputatu -mi va permite că spre orientare pentru viitoru se mi ieu libertatea a spune, ca eu insu-mi inca me tienu de opusetiune, dar' nu cu intentiu-nea de restornare apostrofata de dsa, séu dora că prin caderea natiunei maghiare se ajutu la redarea natiuei mele, ci că pre cale constitutionala si cu arme legale se luptu că unu ostasiu gregariu pentru intemeiarea unui organismu de statu mai bunu, mai securu si purcesu din legile fundamentali ale patriei, si că totuodata catu pentru reformele interne se dau votulu meu pentru tóte acele legi liberale, cari dupa convictiunea mea voru fi in totu casulu aperate de acesta parte (opusetiune) si prin cari voi poté ajutá că si natiunea mea se ajunga odata la limanulu unui viitoru mai bunu.

Amu credutu, on. camera a fi necesaria amintirea in generalitate a acestoru momente si acun permitti-mi dloru, că se propunu pre scurtu motivarea mai strinsa a emendamentului.

Emendamentulu propusu purcede din punctulu de manecare, ca de óra ce art. de lege creatu in sesiunea trecuta pentru deslegarea cestiunei de nationalitate, atatu dupa basea catu si dupa directiunea lui nu multumesc nationalitatile nemaghiare din acesta patria nici respira ingrigirile loru, deci articululu cestiunatu se se schimbe pre nou'a base arata in emendamentu si că atare in adres'a ca-

merei se se numere intre cestiunile principale si momentóse ale sesiunei presente.

Eu nu numai ca primescu acestu punctu de manecare, ci totuodata adaugu din parte-mi, ca nationalitatatile de ar' staru ori si cum a desvoltá mai de parte acesta lege intru interesulu loru, ba, mai pucinu dicu, a o apleca in viéti'a practica, nu o potu face cu folosa si resultatulu bunu din cauza, ca legea amintita este defectuosa, ca-ce dupa parerea si modestele mele concepte juridice legea, carea imparate drepturi ori la individi ori la clase de popor — nici amintindu despre natiune — numai intru atat'a o potu considera de lege adeverata in catu acesta asecuréza totuodata pre celu indreptatitu, ca densulu pote practicá neturburatu de volnic'i altei persoane si se pote bucurá neconditiunata de drepturile si libertatile ce i s'au garantatu prin lege, séu cu alte cuvinte déca dreptului respectiv respunde si oblegamentulu recerutu acest'a, e conditiunea fara de carea eu, celu pucinu, nici nu-mi potu intipui dreptulu si libertatea. Acum de vomu luá la cercetare acurata legea de nationalitate mai adese-ori amintita din punctu de vedere alu usului limbei, — ca-ce alta ceva nici ca se cuprinde intr'ens'a, — e cu nepotintia că se nu ne convin-gemu indata, ca pre candu prin unii paragrafi ai acelei legi se dau nescari drepturi forte restrinse si nu natiunilor, ci numai unor individi din natiune, atunci prin alti paragrafi ai aceleiasi legi chiaru si aceste neinsemnate drepturi se facu aternatórie dela o conditiune numai intr'unu statu burocratic justificabila, adica se léga de capacitatea séu, ceea ce e totu un'a — de bunu placulu oficialilor subalterni.

Domnii mei, acest'a e lege, pentruca au creatu o corpulu legiuitoru alu patriei nóstre si eu o respectezu, dar' că deputatu suntu nevoit u dechiará, ca aceea nu e drépta si ca nici decatu nu se pote uni eu conceptulu dreptului si alu libertatii civile pentruca de si recunoscundu, precum trebuie se recunoscu totu patriotulu, ca atatu individi catu si nationalitatatile suntu indetorate a supune interesele sale proprie intereselor vitale, dicu vitale, ale statului, aceea inse nu voiu recunosc nici odata, ca statulu purcede cu scopu si dupa dreptate atunci, candu interesele popórelor statului sub pretextu de administratiune mai repede a directatii o supune intereselor unui deregatoriu fia acel'a alesu séu numitu de guvern, si pretindu dela legalatiunea Ungariei, că atunci candu cere, si cu dreptu, dela popórele tierei tóte acele sacrificia, cari suntu necesarie spre sustinerea si asecurarea statului, totuodata pretensiunile cele drepte si cuviintiose ale aceloru popóre si drepturile loru se le asecurze prin lege precisa.

Nu voiu se tragu atentiunea camerei si la alte scaderi ale legei de nationalitate, pentruca singuru scaderea indegetata inca este de ajunsu, — celu pucinu spre justificarea mea, — că eu se mi plinescu detorintia de deputatu, rogandu — spre inchiare — pre on. camera că se binevoiesca a primi emendamentulu propusu, că astfeliu se potem spera cunca legea de nationalitate se va modifica inca in asta sesiune pre base mai drépta si mai conforma cu libertatea civila spre multumirea deplina a tuturor popórelor din tiéra. (Voru urmá.)

Siedintia din 8 Iuniu a camerei deputatilor. Dupa curente incepe:

Dr. Hos. Hodosiu. On. camera! (se audim.) Vreau se facu unele observatiuni la acea decisiune a juriloru, sectiunea cinci, prin care a verificat alegerea domnului Sigismundu Popu in nesciu care cercu de alegere din districtulu Naseudului (s'audim). Credem domnului, ca voi face servitul camerei cu observatiunile mele.

Se intielege, ca nu me voiu demite in meritulu decisiunei; regulamentulu casei nu me érta se facu acésta; voiu vorbi puru si simplu numai la obiectu, voiu remané cum amu dice la species facti; prin urmare nu voiu purcede nici din punctu de vedere personalu, si adica nu pentru aceea redicu cuvantul, ca dlu Sigismundu Popu ar' fi alesu si ca domnialui siede in partea dréptă, éra eu ocupu locu aici in stang'a, pentruca asia credu, ca chiaru atatu servitul séu folosu aduce elu partitului din drépt'a catu aducu eu partitului din stang'a (ilaritate).

Candu camer'a inca inainte de constituire a alesu comisiunile verificatorie, procesulu verbalu séu actulu referitoriu la alegerea dlu Sigismundu Popu a venit pentru examinare la a patra din aceste comisiuni, alu carei membru amu avutu onore de a fi si eu, si acolo dloru in adunare de mai bine de patruideci membri s'a decisu cu unanimitate, ca de si in contra actului de alegere séu in contra cre-

dentialului nu este data nici o petitiune, totusi, conformu §-lui 14 lit. c) din regulamentul casei, acel'a atatu in privint'a contestului catu si in privint'a expositiunei cade sub exceptiune legale.

Pentru ce? voiu spune ce contine actulu de alegere, care ar' trebuí se servésca de credentionalu. Eea ce se dice in acestu actu: Presentanduse alegatorii la loculu destinatu pentru alegere, a datu presiedintelui comisiunei alegatórie o dechiaratiune in scrisu si subscrisa de toti, in care enumerandu motivele dicu, ca nu voiescu cu asta ocasiune a se folosi de dreptulu loru de alegere, si ca déca totusi ore cum s'ar alege cineva, acel'a se nu se considera de representantele districtului séu de represen-tante dietalu, ci de representantele acelorui persoane, cari lu voru alege (sgomotu). Dupa acésta s'a presentatu doi, di doi ablegati, cari s'au dechiarat, ca ei voiescu a se folosi de dreptulu loru de alegere. Asia presiedintele comisiunei alegatórie a submisu lucrulu la votisare, si unulu dintre cei doi alegatori a votatu pentru Sigismundu Popu, éra celalaltu pentru Pap Zsigmond (ilaritate). Cá in trecatu se fia disu, unulu dintre cei doi alegatori a fostu capitanulu supremu alu districtului Naseudu, dlu Alexandru Bohetiulu, éra celalaltu unu nu sciu ce oficiru cesaro-regescu in pensiune (ilaritate). Dupa aceste, dice mai incolo actulu de alegere, asteptandu pana sér'a la siese óre si ne mai presentanduse nici unu alegatoriu, s'a purcesu la numerarea voturilor (ilaritate), si resultatulu a fostu, ca Sigismundu Popu a capetatu unu votu, éra Pap Zsigmond asemene unu votu, prin urmare nici unulu dintre candidati n'a capetatu majoritatea voturilor (ilaritate, risu), si astfelius actulu de alegere s'a inchiatu si subscrisu.

Eea domnilorui atat'a este contextulu, atat'a este expositiunea pre scurtu a actului de alegere si — nimicu mai multu. Déca ve dubitati cumva, ve rogu se dati cetire actului insusi de alegere.

Acuma ve intrebu: pote acéstu procesu verbalu, acestu actu de alegere se servésca de credentionalu? are acel'a tóte recerintele legali pentru unu mandatul? pote cineva fi deputatu cu o astfelius de scrisore? Eu dicu, ca nu (asia este, aprobari in stang'a), pentrua intr'unu credentionalu, intr'unu actu de alegere trebuie se fia expresu, ca cine este alesulu, cine este mandatariulu (aprobari in stanga), éra in actulu de sub cestiune nu este nimica din tóte aceste, din contra se dice, ca nime n'a capetatu majoritatea voturilor (in stang'a: aprobari; in drépt'a strigari: la ordine, la obiectu).

Presiedintele: Rogu pe domnulu vorbitoriu a se tiené la obiectu.

Dr. Ios. Hodosiu. Suntu in obiectu de presiedinte. Ve rogu, binevoiti a nu me intrerumpe; candu de altadata sectiunile juriloru si-au presentatu repórtele, au fostu deputati aici in camera, cari si-au facutu liberu observatiunile sale; eu inca nu facu alta decatua aceea ce au facutu alti deputati inaintea mea.

Veti dice domniloru, ca este o decisiune a comisiunei centrali, prin care s'a constatatu identitatea persoanei adica, ca Sigismundu Popu si Pap Zsigmond este un'a si aceeasi persoana, fostulu capitann alu districtului Chioru (sgomotu, strigari in drépt'a: nu se tiene de lucru). Dar' avut'a domniloru comisiunea centrale dreptulu de a face acésta? Eu asia credu, ca nu (sgomotu), din contra dupa ce a vediutu, ca dupa actulu de alegere nime nu este alesu de deputatu ar' fi potutu se ordine noua alegere (sgomotu mare in drépt'a; se audimu, in stang'a).

Presiedintele: Déca dlu vorbitoriu purcede astfelius, voi fi silitu a apelá la camera pentru că se i è cuventulu.

Dr. Ios. Hodosiu. Dlu presiedinte se mi i è cuventulu fara se aiba lipsa a apelá la camera. Eu purcedu in facerea observatiunilor mele.

Séu erá domniloru, detorint'a presiedintelui comisiunei alegatórie . . . (furióse intrerumperi din drépt'a: se audimu in stang'a).

Presiedintele: Rogu on. camera se mi dè voia a luá cuventulu dela vorbitoriu.

Dr. Ios. Hodosiu. Nu voiti a asculta adeverulu. Cetu votisare (strigari in stang'a: ceremu votu, ceremu votu, votu nominalu).

Se purcede la votisare, si drépta tóta afara de romani, éra din stang'a numai uniculu Ghiczy si veninosulu Tisza, se scóla pentru a luá cuventulu dela vorbitoriu; frumósa maniera, demna de parlamentulu ungurescu, de a inadusí cuventulu liberu acolo, unde ar' trebuí se domnésca cea mai perfecta

libertate a cuventului. Precum suntemu informati dlu Hodosiu a vrutu se dovedésca că districtulu Nasudului nu este si nu pote fi legalmente reprezentat in diet'a din Pest'a. Red. „Fed.“ —

Parisu 8 Iuniu. In timpulu alegerilor s'a produs agitatiuni si manifestari ostile aici, la Nantes si la Bordeaux. Nicairi desordinile n'au avutu unu caracteru seriosu, afara de Nantes, unde s'a facutu numeróse arrestari. Uvrierii din acestu oras, nevoindu se recunósea majoritatea voturilor date lui Gaudin de catra alegatori, au jefuitu mai multe pravali de arme; trupele au aratatu multa moderatiune in acea séra; raniti au fostu pré pucini. Dela orasului Tours s'a trimisu indata ajutoriu, prin drumulu de feru, garnisonei din Nantes, care se afla in pitioare de 48 óre.

Parisu 10 Iuniu. Eri séra, pe bulevardul Montmartre au fostu desordine si strigate seditióse; sergentii de oras si gard'a Parisului au ocupatu bulevardul, éra cavaleria midiloculu sioselei; tóte cafenelele si magasinele s'a inchisu; la 11 óre circulatiunea a fostu interdisa. Dupa somatiunea legala facuta, multimea s'a respandit la órele 1 si diumatate; nu s'a intemplatu nici o mórte séu ranire grava. Scene analóge au avutu locu si pe bulevardul Belleville si piati'a Bastilie; aici perturbatorii au fostu imprastiati, fara că trupele se intrebuintiez armele, restabilinduse ordinea la óra 1 diminétia. Prefectulu politiei, print'r'o proclamatiune ce a datu, constatandu gravele desordine ce au avutu locu Marti si Mercuri, declaru, ca autoritatea -si va indeplini cu energia datoria, invitandu totuodata pe bunii cetatiani a evitá intrumiile numeróse pe strate si a inlesni astfelius executarea legilor aparatória ordinii publice.

La 11 de diminétia s'a proclamatu voturile din Parisu la ospelulu comunulu, fara nici unu incidentu.

Parisu 11 Iuniu. In nöpteală trecuta s'a facutu 500 de arrestari. Burghesii au ajutatu politia.

Asta séra imperatulu si imperatés'a au percursori bulevardele in trasura deschisa si fara escorta; au intempinatu aclamatiuni caldúrose. — „Mon.“

In 12 Iuniu sér'a ér' se adună mare multime pe strate, inse venira dela Versailles mai multe regimenteri si o imprastiara 200 persoane arestate; in 11 se arrestara la 600 si husarii intrebuintiara si sabi'a. — Porniri republicane de o parte, si absolutiste de alta. —

Varietati.

Mitrailleusse este numele unui instrument de resbelu; unu tunu este acesta, de una constructiune asemene revolverului; intr'una patrare de óra poti dobori cu elu una armata intréga. Si fiindu civilisatiunea a infrirat si acésta inventiune umanistica intre recusitele pacei eterne, este unu ce firescu, ca Austri'a inca voiesce a mobilá armariulu seu cu acea scula fatale. Ministrul comunu de resbelu are de cugetu a procurá döue sute mobile de aceste, se intielege, in favórea pacei. — Germana pace, pana candu membrele tale sdrobite de tirania si nedreptate voru repausá totu pre versulu sulitiloru si totu in gur'a tunurilor asasinatoare?! candu dreptatea, libertatea si egalitatea perfecta voru formá uniculu teu capetai?! —

(Statistic'a poporatiunei din Austria.) Conformu opului aparutu in dilele aceste sub titlulu: „Semintiele monarchie austro-unguresci“, edatul de Dr. Ad. Ficker directorele statisticei ces. reg. administrative, contingentul limbisticu se imparte in Austria in modulu urmatoriu: contingentul limbisticu germanu unu teritoriu de 2500 mile patrate, celu slavu de 4465, celu romanescu de 1782 si celu ungurescu de 2070 m. patr. Dupa conscr. din an. 1857, in tierile de dincolo de Lait'a suntu: 7,230.000 germani, 9,822.000 slavi nordici, 1,734.000 slavi sudici, 592.400 romani apuseni, 213.200 romani resariteni, 18.000 unguri si 742.400 alte semintie; in tierile de sub corón'a lui Stefanu dimpreuna cu confiniulu militariu: 1.810.000 germani, 2,222.000 slavi nordici, 2,441.000 slavi sudici, 1500 romani apuseni, 2,684.000 romani resariteni, 5,413.000 unguri si 612.100 alte semintie. Deci sum'a totale a poporatiunei din monarchia dupa nationalitatati face: 9,040.000 germani, 12,044.000 slavi nordici, 4,175.000 slavi sudici, 593.900 romani apuseni, 2,861.000 romani resar-

teni, 5,431.000 unguri si 1,354.500 alte semintie, deci sum'a totale, computanduse si armat'a statutoria din 500.000 fetiori, face 35,990.100. Intre slavii nordici suntu 6,730.000 cehi in Boem'a, Moravi'a si Slovaci'a, 2,380.000 poloni si 3,104.000 rusini; intre slavii sudici: 1,200.000 sloveni, 1,424.000 croati, 1,520.000 serbi si 26.000 bulgari; intre romanii apuseni: 530.700 italieni, 51.200 friauli si 18.000 latini; intre romanii resariteni: 2,895.700 daco-romani; celorulalte semintie apartienu: 3500 albanezi, 3200 greci si tineri (macedo-romani), 18.000 armeni, 156.000 tiganii, 1,167.500 jidani si 26.000 suditi ai statelor straine. — „Fed.“

(Poesie de I. C. Dragescu.) Catra onor. publicu romanu. Fiul alu unei natiumi nobile dar' nefericite, martoue la lacrimelea si tipele-i de dorere, amu gemutu, m'amu rogatu si amu blastematu adeseori. Amu plansu nefericirea natuiunilor robite, amu invocatu justitia Ddieul poporalor, si amu maledis u pe tirani. Amu intonatul canturi funebre si onórea memoriei martirilor nostri, imnuri de amóre, de batalia si de triumfu. Aceste cuvinte de dorere, aste cuvinte de sperantia si creditia in triumful causei nóstre, dorescu se le comunicu fratilor mei de suferintia. Amu scrisu pucinu, dar' amu scrisu cu lacrime si cu sange, pentrua m'amu adresatu catra unu poporul martiru, carele — dupa ce la 48 se redică din mormentu la suflarea inviatore a libertatii — adi fiu impinsu de nou in elu. Acei buni frati, cari voru binevoi se incuragiéza si sustiena intreprinderea mea suntu rogati a me incunosciuntia pana in 15 Iuliu a. c. Editiunea simpla va costá 1 fl. v. a., editiunea ilustrata 2 fl. v. a. Scrisorile se voru adresá subscrisulu in „Turin (Piazza Lagrange Nr. 2.“ — I. C. Dragescu.

Publicare.

Dela fundulu intercalare din Blasius se voru vende prin licitare privata tienenda in 24 Ianuia a. c. st. n. in Blasius, — celui, care va dà mai multu, urmatóriele obiecte: 10.000 ferdele cucurudiu, 1072 ferdele grau, 268 ferdele alacu, 34 ferdele fasole, 28 ferdele seccara, 11 ferdele mazare, 138 cara de fenu, 29 ferii de viinarsu de drozdie si prune, si 1700 serie de vinu din 1867 si 1868. — Postitorii de a cumpără, despre acésta se inscientiéza cu aceea, ca pretiul cumpararei va fi a se plati numai decatu.

Blasius in 30 Maiu 1869.

2-3

Economatulu.

Edictu.

Dupa ordinatiunea on. sedrie comitatense din Aiud dto. 6 Octobre 1868 Nr. 1628 se aduce la cunosciuntia publica, ca: s'a concessu vendiarea prin licitatii publica a vinurilor vechi din anii 1862 si 1866 preste 3350 orne transilvane, si aprópe la 2000 metrete (a 16 cupe) granu érasi transilvane, dela curtea fundatiunei Alexandru Sterca Silvaticane din Springu, — si terminalu de licitatii s'a desfătu pe 27 Ianuia 1869 diminetia la 9 óre, la faci'a locului in comun'a Springu, ce se afla ca una 1/2 óra de Mercurea — cu acea adaugere, ca obiectele se voru vinde cu redicata séu in quantum mai micu, si vinul in buti ori fara buti — iose numai pre langa bani gata. —

Alba Iulia in 1-a Ianuia 1869.

2-3

Dela judeciulu sing. comit.

Se cauta

unu gramaticu, adica uno contabilu, care se scia portarea protocólelor la o fabrica de sticlarie in giurul Brasovului. Cei ce pelunga destoinicia necesaria potu pune si captiune de 500 fl. m. a. voru avé preferintia. A se adresa la Redactiunea „Gazetei Transilvanie.“

CURSURILE

la bursa in 15 Ianuia 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 86	cr. v. a.
Augsburg	—	121	50
London	—	124	" "
Imprumutul nationalu	—	62	45
Obligatiile metalice vechi de 5%	70	50	" "
Actiile bancului	—	748	" "
" creditului	—	309	60

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 10 Ianuia 1869:

Bani 76 75 — Marfa 77 25.